

EU, Suomi ja Pohjoismaat - sähkömarkkinakysymykset

Energia on elinehto

Suomessa saamme ydinvoimasta neljänneksen sähköstämme. Seuraavina tulevat vesivoima, kivihiili ja maakaasu. Turpeesta ja uusiutuvista energialähteistä tulee vain viidennes energiastamme. Ilmastonmuutos on saanut myös meidät maallikot kiinnostumaan energian tuotannosta ja ennen kaikkea energialähteistä. Hyviä ehdotuksia ja aikeita on paljon. Innostus kohdistuu kuitenkin usein yhteen asiaan kerrallaan.

On kuitenkin hyvä hankkia tietoa ja kokemusta erilaisista energialähteistä ja -ratkaisuista. Kivihiilikin on alunperin luonnontuote. Se on kasvipuristetta, joka on syntynyt maakerrosten välissä puristuksissa miljoonien vuosien kuluessa. Kivihiili on edelleen maailman eniten käytetty energianlähde. Suomessa kivihiiltä käytetään etupäässä lauhde- ja kaukolämpövoimaloissa.

Suomeen ostetaan yleensä parasta kivihiililaatua ja voimaloissa on rikinpoistolaitteet. Yhdistetyssä lämmön- ja sähköntuotannossa saadaan enemmän hyötyenergiaa samalla hiilidioksidimäärällä kuin erillisessä sähköntuotannossa. Sen sijaan

MEP Eva-Riitta Siitonen (kuvassa keskellä) Kauppakeskus Triossa Lahdessa 2.5.09

Keski-Euroopan maissa käytetään kivihiiltä pelkkään sähköntuotantoon huonolla hyötysuhteella. Saasteet eivät kuitenkaan rajalla pysähdy, joten ratkaisujen pitäisi olla kokonaisvaltaisia. Tulevaisuutta varten tutkitaan myös hiilidioksidipäästöjen talteenottamista.

Kivihiilen käyttöä vähennettävä järkevissä järjestyksessä

Kun kivihiilen käyttöä nyt halutaan vähentää, olisi syytä aloittaa sieltä missä se eniten kuormittaa ympäristöä. Suomessakin pitäisi aloittaa niistä voimalaitoksista, johon kivihiili joudutaan satamasta autoilla rahtaamaan. Rannikon voimaloihin hiili tulee suoraan laivalla. Kivihiili on ehdotettu korvattavaksi esimerkiksi puupelletillä. Puu on

kannattavaa vain, jos sitä on saatavilla 100-150 km säteellä käyttökohteesta, kauempaa sitä ei kannata rahdata ympäristönkään takia. Paljon tietoa ja harkintaa siis tarvitaan ohjelmaan, jolla kivihiilen käyttöä vähennetään.

Sähkön ja lämmön yhteistuotannolle on vaikeata löytää kilpailijaa taajamien kohdalla. Tietysti haja-asutusalueilla panostetaan Ruotsin tavoin yhä enemmän maalämpöön, joka vaatii investointeja, mutta vähentää käytössä sähkön kulutusta jopa 75-80 %.

Tuulivoiman osuus kasvaa

Suomessa tarkoitus lisätä tuulivoimaa vuoteen 2020 mennessä 2000 MW verran. Jos ne sijoitettaisiin riviin kilometrin välein, koko rannik-

ko Helsingistä Ouluun tulisi täyteen tuulivoimaloita. Rohkeimmat olisivat valmiit kaksinkertaistamaan tämänkin tavoitteen. Toivottavasti ainakin tarvittavan teräksen tuotanto tukisi kotimaista terästeollisuutta!

Ruotsin lähtötaso tuulivoiman käytössä on korkeampi ja tavoitteet lisätä ovat myös kunnianhimoiset. Tanskan sähköntuotannosta noin viidennes tuotetaan tuulivoimalla. Norja tasapainoilee Tanskan kanssa ostaen tuulella Tanskalta tuulivoimaa ja myyden tyynellä Tanskalle vesivoimaa.

Päästökauppa vääristä sähkömarkkinoita

Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla on kerätty kuluttajilta rahaa sähköntuotantoyhtiöille liikaa. Rahaa on riittänyt ylisuuriin optioihin, mutta rahaa on ollut sijoitettava myös mittaviin investointeihin esimerkiksi Venäjälle. Jos nämä investoinnit eivät tuota tarkoitettua tavalla, on kuluttajilla syytä olla pettyneitä. Uuden ehdotetun sähkömarkkinamallin mukaan kuluttajat maksaisivat päästöoikeuksien mukaisen lisämaksun ja sähkön markkinahinta alenisi. Tämä olisi järkevää ja kuluttajille kohtuullista ja hyväksyttävää aiemman ylihinnan sijaan.

Energiantuotanto ja haittaverot

Tuulivoimaa ja muitakin uusiutuvien energianlähtien käyttöä tuetaan kansallisvaltioiden toimesta,

jotta ilmastonmuutoksen vastaiset toimet saavutettaisiin. Nyt on myös ehdotettu samaan suuntaan toimivia haittaveroja eri tavoin tuotetun energian käytölle. On puhuttu kivihiiliverosta, yleensä fossiilisiin polttoaineisiin kohdistetuista haittaveroista jne. Tässä taas tarvittaisiin malttia ja osaamista verrata sitä, miten paljon esim. hiilidioksidia todella syntyy tuotettua energiamäärää kohti.

1980-luvun lopulla uudistettiin tuloverotusta voimakkaasti. Silloin tavoitteena oli verotuksen neutraalisuus. Haluttiin päästä eroon siitä, että verotuksella ohjattaisiin luonnollisten henkilöiden tai yritysten toimintaympäristö muuttuu. Jos nyt luodaan uutta verotusjärjestelmää, jolla vahvasti ohjataan toimintoja, ollaan pian taas tilanteessa, jossa syntyy ristiinohjausta. En kiistä sitä, etteikö olisi järkevää ohjata verotuksellakin energiantuotantoa, mutta tässäkin tarvitaan malttia pohtia asiaa pitkällä tähtäyksellä. Poukkoileva verotus ei kannusta pitkäjäntisiin investointipäätöksiin.

Eurooppalainen hyvinvointi luodaan eurooppalaisella työllä ja tuotannolla. Yksi tärkeimmistä tuotannon edellytyksistä on kohtuuhintaisen energian luotettava saatavuus. Siksi on tärkeää investoida omiin voimalaitoksiin ja välttää yksipuolisia energia- ja haittaverojen korotuksia.

Eva-Riitta Siitonen
Euroopan parlamentin jäsen
(kok)

Kansallinen etu

Ville Itälä

Taannoin gallupissa kyseltiin suomalaisilta, mikä heidän mielestään on tärkeintä ajettavaa asioita EU:ssa. Vastaus oli melko yksiselitteisesti "kansallinen etu". Mediassa on tähän asti etupäässä keskusteltu siitä, onko EU ylipäänsä hyvä vai huono asia, pääasiassa Timo Soinin aloitteesta ja johdolla.

Kiinnostavaksi aiheeksi on myös noussut se, saako isä Mitro kantaa papinkaapuaan kampanjan aikana vai ei. Mikä sitten on tuo kansan haluama kansallinen etu?

Minulle EU:n jäsenyys on mahdollisuus, joka on tuonut paljon hyvää jokaisen suomalaisen arkeen. Soini on tästä eri mieltä.

Kansallinen etu on yhteinen valuuttamme euro. Se on osoittautunut erityisen hyväksi nyt, kun laskusuhdanne on tosiasia. Korot ovat pysyneet alhaalla eikä yrittäjillä

devalvaatiopeikko kolkuttele ovella. Ministeri Paavo Väyrynen on asiasta eri mieltä.

Kansallinen etu on, että Itämeren hyväksi vihdoinkin ollaan tekemässä jotain. Tämä edellyttää Itämerelle strategiaa, unionin budjettiin oman budjettikohdan Itämerelle ja sinne myös riittävästi rahaa. Olen tätä asiaa ajanut koko kuluneen kauden ja vihdoinkin siitä tuli totta viime joulukuussa.

Pääministeri Matti Vanhasen kaksi hallitusta ovat olleet budjettilinjan luomisesta eri mieltä.

Euroopan unioni kehittää omaa, yhteistä kriisinhallintaa ja puolustusta.

EU:n yksi perusajatuksista on olla takaamassa rauhaa alueelle. Keskeistä tässä kehityksessä on se, että Suomi liittyy Naton jäseneksi. Mielestäni on kansallinen etu, että me suomalaiset olemme mukana tässä kehitystyössä ja sen ytimessä. Tasavallan presidentti Tarja Halonen on tästä eri mieltä.

Suomalaisen maatalouden jatkuvuus on tärkeää. Meillä pitää tuotanto säilyttää sillä tasolla, että kaikkina

aikoina huoltovarmuutemme säilyy.

Maataloustuottajien pitää pystyä elämään tuottamalla meille hyvää, puhdasta ruokaa. Koko tuotantoketju pellolta pöytään luo valtavan määrän työpaikkoja, jotka on turvattava. Sirkka-Liisa Anttila on tästä eri mieltä.

Suomelle on saatava komissioon mahdollisimman painavasalkkuinen komissaari.

Tämä onnistuu vain, jos koko Suomi on Olli Rehnin takana ajamassa häntä EU:n ulkoministeriksi. Rehnin puoluetusta monimutkaisessa poliittisessa nimityksessä on sopiva ja Rehn on myös hallituksen esitys. Hän nauttii luottamusta EU:n eri instituutioissa. Anneli Jäätteenmäki on asiasta toista mieltä. Hän haluaa, että Suomesta esitetään kahta nimeä. Yksimielisyyden puute heikentäisi neuvotteluasemaa.

Suomalaisten kuljetusyrittäjien pitää saada kahdeksantuntisen ajo-reissun jälkeen tehdä vielä yrityksen-ä muita töitä, jos hän niin haluaa. Auto pitää voida pestä tai kirjanpito tehdä, jotta yrittäjällä olisi töitä vielä seuraavinakin päivinä. Riitta Myller on tästä eri mieltä.

Suomeen pitää rakentaa lisää ydinvoimaa. Se on teollisuudelle halpaa energiaa ja luonnon kannalta paras ratkaisu. Se on puhdasta energiaa eikä pahenna ilmastonmuutosta. Ydinvoimaa rakentamalla luodaan työpaikkoja jo rakennusvaiheessa. Satu Hassi on ajatuksesta päinvastaista mieltä.

Koen itsekin, että EU:ssa pitää ajaa kansallista etua. Kuten edeltä voi huomata, se, mikä milloinkin koetaan kansalliseksi eduksi, nousee jokaisen omasta arvomaailmasta. Nykyinen hallitus on nimitetty eduskunta-vaalien jälkeisten voimasuhteiden perusteella. Pääministeri Vanhanen on moittinut mepejä siitä, että he eivät aina aja kansallista etua. Näin kävi muun muassa äänestettäessä työaikadirektiivistä. Meppien ja hallituksen välinen yhteistyö on ollut lähes olematonta, joten yhteisen kansallisen edun ajaminen hallituksen linjoilla on välillä melko vaikeaa. Toisaalta on myös niin, että mepit voivat ihan oikeasti arvomaailmansa pohjalta olla hallituksen kanssa eri mieltä. Arvot ratkaisevat.

Ville Itälä
Euroopan parlamentin jäsen